

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zasądził od Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 279,82 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty, przy czym poczynszy od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwotę 227,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na ustaleniach, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., zawarł z pozwanym Wojewódzkim Szpitalem (...) w Ł. umowę nr (...) z dnia 28 kwietnia 2014 roku, której przedmiotem była wymiana zasilacza i umowę nr (...) z dnia 11 grudnia 2012 roku, której przedmiotem była naprawa aparatu USG.

Powód wykonał swoje zobowiązanie i wystawił pozwanemu faktury VAT nr (...) płatna do 07 lipca 2014 r., 060/3/201 płatna do 08 kwietnia 2013 r., (...) płatna do 24 kwietnia 2013 r., (...) płatna do 03 maja 2013 r. i (...) płatna do 07 lipca 2013 r., które pozwany zapłacił, ale po terminie wymagalności, to jest w dniu 17 lipca 2013 r.

Z uwagi na zapłatę powyższych należności po terminie ich płatności powód dokonał naliczenia odsetek ustawowych. Ustawowe odsetki od faktury numer (...) wyniosły kwotę 80,96 zł, od faktury (...) wyniosły kwotę 80,41 zł, od faktury (...) wyniosły kwotę 31,15 zł, od faktury (...) wyniosły kwotę 54,78 zł i od faktury (...) wyniosły kwotę 156,17 z. Powód umorzył odsetki w kwocie 123,65 zł. Do zapłaty pozostała kwota 279,82 zł.

W rozważaniach prawnych, Sąd Rejonowy uzasadniając zasadność powództwa, wskazał, że pozwany nie kwestionował faktu zawarcia z powodem umów opisanych w pozwie, nie kwestionował faktu należytego wykonania umów przez powoda oraz tego, że wystawione przez powoda faktury pozwany zapłacił dopiero w dniu 17 lipca 2013 roku, po terminie ich wymagalności, w związku z czym powód wystawił pozwanemu notę odsetkową.

Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany podniósł po pierwsze zarzut błędnie skapitalizowanych odsetek, które składają się na kwotę główną dochodzoną przez powoda, tj. naliczenia odsetek od daty wymagalności faktur, a nie od dnia następnego. Zarzut ten nie był jednakże uzasadniony z uwagi na to, że powód naliczył pozwanemu odsetki w prawidłowy sposób – od dnia następującego po terminie wymagalności poszczególnych kwot z odpowiednich faktur do dnia zapłaty – wysokość tychże odsetek jest również prawidłowa. Naliczone odsetki były odsetkami ustawowymi (art. 359 § 1 i 2 k.c., art. 481 § 1 i 2 k.c., art. 482 k.c.).

Wskazać także należy, że powód miał prawo żądać od pozwanego odsetek za czas opóźnienia, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu, jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Prawo naliczenia odsetek za opóźnienie, jest niezależne od winy dłużnika (zgodnie z ustawą odsetki przysługują za opóźnienie, a nie wyłącznie za zwłokę). Zgodnie, zaś z treścią przepisu art. 359 § 2 k.c. odsetki ustawowe należą się wtedy, gdy wysokość odsetek nie została w inny sposób określona. Od zaległych odsetek powód żądał dalszych odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, , co było zgodne z treścią przepisu art. 482 k.c.

Sąd nie podzielił także drugiego z podniesionych przez pozwanego zarzutów, że powództwo zostało wytoczone przedwcześnie. Zapisu umowy stron, co oczywiste, nie można poczytywać w kategoriach zapisu na sąd polubowny, a jedynie jako ogólnego zobowiązania, że strony będą dążyły do polubownego rozwiązania sprawy. Trudno także zarzucać, że domaganie się zapłaty należności (od drugiej strony, która sama nie postępuje lojalnie, bo nie płaci swoich zobowiązań w terminie) jest wyrazem braku lojalności w stosunkach profesjonalistów. Strony po to negocjują wydłużony termin zapłaty należności, żeby był on realny do spełnienia.

Nie sposób także przychylić się do argumentacji, że powodowi nie należą się odsetki, z uwagi na złą sytuację finansową pozwanego, która jest powszechnie znana. Powód, jako przedsiębiorca, musi dbać o stan swoich finansów i płynność finansową, co uzasadnia także podejmowanie zdecydowanych działań w celu odzyskania należnych kwot z tytułu realizowanych dostaw. Kontrahenci Szpitala, jako uczestnicy obrotu gospodarczego, mają prawo domagać się terminowej realizacji zaciągniętych przez Szpital zobowiązań, nie mogą ponosić odpowiedzialności za sytuację na rynku zdrowia i niewydolność systemu opieki zdrowotnej. Przyjęcie przeciwnego stanowiska oznaczałoby usankcjonowanie konieczności kredytowania szpitali przez ich kontrahentów przedsiębiorców. Brak konieczności zapłaty odsetek za opóźnienie czy poniesienia kosztów procesu, z uwagi na trudną sytuację szpitala, byłby przyzwoleniem na nierealizowanie bądź nieterminowe realizowanie przez szpital obowiązków wynikających z zawieranych umów dostawy sprzętu medycznego, zaś kontrahent byłby pozbawiony jakichkolwiek form prawnego nacisku na realizację obowiązku zapłaty za dostawę.

Z tych względów, Sąd uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu. Brak było podstaw, zdaniem Sądu I instancji, do orzeczenia o kosztach postępowania w oparciu art. 102 k.p.c. Sąd wskazał, że zła sytuacja finansowa powoda i niewydolność systemu ochrony zdrowia jest faktem powszechnie znanym, jednak nie mogącym uzasadniać sankcjonowania niepłacenia przez szpitale długów i kosztów procesu. Przyjęcie przeciwnego stanowiska oznaczałoby usankcjonowanie konieczności kredytowania szpitali przez ich kontrahentów i byłby przyzwoleniem na nierealizowanie bądź nieterminowe realizowanie przez szpitale obowiązków wynikających z zawieranych umów dostawy sprzętu medycznego. Nieobciążanie pozwanego kosztami procesu należnymi stronie powodowej oznaczałoby przerzucenie ciężaru ponoszenia tychże kosztów na powoda, co nie znajduje żadnego usprawiedliwienia.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył pozwany w zakresie zasądzenia od niego na rzecz (...) sp. z o.o. w W.: - kwoty ponad 275,01 zł, czyli w zakresie zasądzenia na jego rzecz dodatkowo kwoty 4,81 zł; - ustawowych odsetek od dnia 15 grudnia 2014 roku do dnia 27 kwietnia 2015 roku oraz zwrotu kosztów procesu w kwocie 120 zł.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu, apelujący zarzucił naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i zaniechanie całościowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i ich wnikliwego zbadania, polegające na pominięciu podczas tej oceny twierdzeń pozwanego o błędnie wyliczonych odsetkach za opóźnienie, co doprowadziło Sąd do dokonania sprzecznych z tymże materiałem ustaleń faktycznych i zasądzenie od pozwanego kwoty 279,82 zł, zamiast kwoty 275,01 zł,

- art. 193 § 3 k.p.c. w zw. z art. 203 § 2 i 3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, iż odsetki za opóźnienie winny biec od dnia wniesienia pozwu, podczas gdy powód dokonał przedmiotowej zmiany powództwa i odsetki winny być liczone od dnia doręczenia pozwanemu pisma zawierającego zmianę, a także brak zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego, pomimo cofnięcia pozwu i zgłoszonego żądania w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia pozwanemu pisma zawierającego żądanie zmiany powództwa;

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i nie wskazanie pełnej podstawy faktycznej oraz prawnej rozstrzygnięcia i pominięcie w uzasadnieniu faktu przedmiotowej zmiany powództwa dokonanej przez powoda;

- art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 z dnia 2013.04.16) poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, iż w niniejszej sprawie koszty zastępstwa procesowego wynoszą 180 złotych, podczas gdy zmieniona przez powoda wartość przedmiotu sporu wynosiła 280 złotych, a koszty zastępstwa procesowego wykonywanego przez adwokata w stawce minimalnej wynosiły 60 złotych.

W oparciu o powyższe, apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa we wskazanym zakresie co do kwoty 4,81 zł, zmianę terminu początkowego naliczania odsetek ustawowych od kwoty głównej, zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda kosztów w związku z cofnięciem pozwu przez powoda, a także zmianę zasądzonych kosztów zwrotu kosztów procesu. Ponadto, apelujący wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem II-giej instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się czyściwo zasadna.

Mając na uwadze, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne. Jednakże należy za skarżącym uznać, że ustalenia Sądu I instancji były niepełne, a mianowicie Sąd Rejonowy nie poczynił w ogóle ustaleń co do dat wymagalności należności za poszczególne faktury i tym samym nie ustalił od jakich dat mogły być naliczane odsetki za opóźnienie. Sąd Rejonowy błędnie przyjął, że daty wymagalności należności z poszczególnych faktur są niesporne, gdy tymczasem pozwany w odpowiedzi na zmienione powództwo w piśmie z dnia 5 maja 2015r. zakwestionował sposób obliczenia odsetek, powoływał się, że strony zastrzegły w umowie, że termin płatności z faktur wynosi 30 dni. Pozwany przedstawił swoje wyliczenia odsetek na kwotę 275,01zł., były to wyliczenia niższe od wyliczeń powoda o kwotę 4, 81zł. Powód do tego zarzutu w żaden sposób się nie ustosunkował w toku sprawy. Tak więc kwestią sporną w niniejszej sprawie było kiedy roszczenie powoda o odsetki z poszczególnych faktur stało się wymagalne i czy na podstawie dowodów przedstawionych przez powoda można stwierdzić kiedy roszczenie powoda stało się wymagalne. Wymagalność to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przedmiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną albo w dniu wynikającym z właściwości zobowiązania. Ciężar wykazania okoliczności, z których strona powodowa wywodziła skutki prawne spoczywał zgodnie z art. 6 k.c. na niej. Strona powodowa nie wykazała w odpowiednim momencie inicjatywy dowodowej, w szczególności w żaden sposób nie ustosunkowała się do twierdzeń pozwanego zawartych w piśmie procesowym pozwanego stanowiącym odpowiedź na zmienione powództwo. Powód nie wykazał w jakim dniu stały się wymagalne roszczenia z poszczególnych faktur, a mianowicie czy termin uiszczenia należności wynosił 14 dni, tak jak uczyniono adnotację na fakturach czy też termin wykosił 30 dni i wynikał z załączonych przez powoda umów. Należało więc uznać, że roszczenie strony powodowej w pełni nie zostało należycie wykazane, co czyniło skutecznym zarzut podniesiony przez pozwanego. Dlatego też Sąd Okręgowy dokonał zmiany zaskarżonego wyroku i obniżył zasądzoną na rzecz powoda kwotę 279,82zł do kwoty wyliczonej przez pozwanego tj. 275,01zł, uznając w tym zakresie twierdzenia pozwanego za wiarygodne. Ponadto w związku z tym, iż w toku sprawy powód wystąpił z nowym roszczeniem zamiast pierwotnego i to nowe roszczenie złożył w dniu 22 grudnia 2014r. należało również dokonać zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie daty od której Sąd I instancji zasądził odsetki od roszczenia. Należy przypomnieć, że powód dochodził należności odsetkowych i wnosił o zasądzenie od nich odsetek za opóźnienie od daty wytoczenia powództwa. Żądanie takie znajduje wprost oparcie w przepisie art. 482§1 k.c. Należy uznać, że na skutek zmiany powództwa w toku, datą wytoczenia powództwa jest data złożenia nowego roszczenia czyli 22 grudnia 2014r. a nie data pierwotnego roszczenia 16 grudnia 2014r. i dlatego też Sąd Okręgowy dokonał zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zmianę początkowego biegu odsetek na dzień 22 grudnia 2014r.

Zasadny był również zarzut – naruszenia art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 z dnia 2013.04.16), bowiem brak było podstaw do zastosowania art. 98 k.p.c. jako podstawy rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, bowiem powód w efekcie cofnął powództwo co do roszczenia pierwotnego, i wobec tego zachodziła potrzeba oceny tej sytuacji z punktu rozliczenia

kosztów. Również wadliwie Sąd Rejonowy ustalił wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda, które wobec zmienionej wartości przedmiotu sporu 280 zł winno wynosić 60 zł obliczone w oparciu o § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 z dnia 2013.04.16).

Sąd Okręgowy dokonując zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. wzajemnie je znosząc, mając na względzie okoliczność, że powód cofnął pierwotne roszczenie i wystąpił z nowym roszczeniem, które nie całe zostało uwzględnione. Wzajemnie zniesienie kosztów pomiędzy stronami odpowiada poczuciu sprawiedliwości.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w sentencji w oparciu o treść art. 386§1 k.p.c.

W pozostałym zaś zakresie apelacja podlegała oddaleniu jako niezasadna. Niezasadny był zarzut naruszenia art. 193§3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie zasądzenie odsetek od roszczenia od daty doręczenia zmienionego powództwa, bowiem wprost z treści art. 482§1 k.c. wynika możliwość żądania zasądzenia odsetek od zaległych odsetek od daty wytoczenia powództwa.

O kosztach postępowania za drugą instancję Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o treść art. 100 k.p.c. obciążając w całości kosztami powoda, mając na względzie, iż apelacja pozwanego w nieznacznej części została oddalona. Na koszty tego postępowania złożyły się: opłata apelacji w kwocie 30 zł i wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 120zł. Wysokość zaś wynagrodzenia pełnomocnika za postępowanie wywołane apelacją została ustalona w oparciu o §10 ust 1 pkt 1 w zw. z §2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).